

Smule fejl paa et Punkt. Han gif nemlig ud fra at Jordbrugeren var det samme som Jordbejeren. Ulykken er netop, at det er det slet ikke. De fleste af Bønderne sidde ikke som Ejere af den Jord, de bruge. Saa vilde Forholdet ikke være saa grelt. Saa vilde de kunne leve ikke blot af deres Arbejde, men ogsaa af den Kapital, som Ejendommen er værd, af den Rente, den kan give dem. Men de sidde i en ganske betydelig Gæld, der ofte er lige saa stor som Jordens Værdi. De eje altsaa faktisk ikke Jorden, de bruge den blot. Naar man altsaa siger, at man giver Pengene tilbage til dem, som eje noget i Forvejen, er det ikke Tilfældet. De eje ikke meget, fordi de drive store Arealer. Der blev sagt, at man gav i omvendt Forhold, idet de, der ejede meget, ogsaa fik meget, men det er mange Steder slet ikke Tilfældet. De eje desværre ofte ikke en eneste Dre. Det er derfor her ikke saa grelt, som det kunde synes. Jeg skal tillade mig at fremdrage hvorledes det ærede Medlem gav os Ret. Hans Udtalelse viser tydeligt, at vor Paa- stand om, at Landbruget trænger til at faa dette Tilskud, er berettiget. Det ligger i det ærede Talers egne Ord. Han sagde nemlig, at Landet ikke kunde hyde Leveforhold for Arbejderne. Hvoraf kommer det? Ganske simpelt af, at Landets Byrder allerede i Forvejen ere saa store, at det ikke kan bære dem. Ellers kunde det lige saa godt give Leveforhold for Arbejderne som Byerne. Den ærede Taler har selv slaaet fast, at Landbruget er overbebyrdet i Forvejen, idet han sagde, at det ikke kan give Leveforhold for sine Arbejdere. Han sagde ogsaa, at saa flytter Arbejderne ind til Købstæderne. Det er sikkert nok, men det er kun et nyt Bevis paa, at Leveforholdene ude paa Landet ere meget mere trykkede end andre Steder, og derfor flytte Folk hen, hvor de tro, der er bedre at være, og det tro de, der er i Byerne. Jeg gad spørge det ærede Medlem, om han sender ret mange Eksempler paa, at en velhavende Arbejder — thi dem findes der ogsaa Eksempler paa — er flyttet ud og har købt Jord i den Tro, at der var noget rigtig godt at gøre. Jeg sender ikke noget saadant, men derimod mange Tilfælde, hvor en Mand realiserer sin Ejendom for at frelse en lille Smule og flytter ind til Byerne. Nej, Landbruget trænger, dets Byrder ere stegne i altfor høj Grad, og da Staten har været Narjag til, at nogle Byrder ere komne til at hvile altfor tungt paa Landbruget, er det berettiget, at vi ønske at faa det tilbage, som vi have betalt for meget, paa den Maade, som her er foreslaaet.

Harald Jensen: Jeg skal ikke nægte, at den Bending, som Diskussionen nu er ført ind i af det ærede Medlem for Aalborg Amts 1ste Valgkreds (A. S. Sørensen) og det ærede Medlem for Hjørring (Jungersen) har forbauset mig noget. Jeg sender meget godt disse Toner om det betrængte Landbrug og Forholdet mellem Land og By ude fra, men der er sikkert ikke nogen Grund til at føre dem med ind her i Diskussionen. Jeg tror ikke, at der er Grund for de Herrer til at tro, at disse Toner klinge lige saa godt her i Salen og vinde lige saa stor Tilslutning her, som de maaste gøre andre Steder. I alt Fald finder jeg, at denne Indblanding er temmelig malplaceret. Hovedforslaget bunder i Virkeligheden deri, at man siger: Her er 865,000 Kr., dem vilde vi have ud til Befolkningen igen. Hovedargumentet har været, at det var naturligt, at disse Penge gif tilbage til den Befolkning, hvorfra de vare komne. Dernæst kommer Spørgsmaalet op: Til hvilke Dele af Befolkningen? Saa er det de Herrer komne med deres lange Taler om, hvor daarligt det er ude paa Landet. Jeg har i mit Indledningsforedrag indrømmet, at Landbruget paa mange Omraader kunde sidde trykket i det, og at det var ganske naturligt, at det blev støttet, men jeg har ogsaa henvist til, at det er blevet støttet i Løbet af de to foregaaende Aar med et Beløb af indtil 1,200,000 Kr., der er gaaet ud væsentlig til Hartkornet. Om end de Herrer mene, at de ogsaa ere meget fortrykte, kunde der dog være Grund til, at de Herrer en Gang saa lidt bort fra dem selv. Forholdet er nemlig det, at hvordan man end ser paa det ude paa Landet, have vi to Slags Mennesker derude: Hartkornsejerne og dem, der intet Hartkorn have. Hartkornsejerne fra den store Herremand ned til den lille Jordbruger, og uden for dem staa Indsidderne, Daglejerne og de Folk, som intet Hartkorn have. Nu vilde de Herrer altsaa paastaa, at de Folk, der have Hartkorn derude, ere de mest trængende, og naar der er Tale om at give Penge til Befolkningen, skulle Pengene gaa til dem, som have noget, og ikke til dem, som ingenting have, fordi de, der have noget, ere mere trængende end de, der ikke have noget. Det forekommer mig, at dette er at vende op og ned paa Forholdene. Her er jo aldeles ikke Tale om Forholdet mellem Land og By, her er kun Tale om Forholdet mellem Hartkornet, navnlig det store Hartkorn, og de fattige, dem, der ere trængende, dem, der staa paa Grænsen af Fattigvæsenet, og saa skal det dog undre mig, om de Herrer virkelig